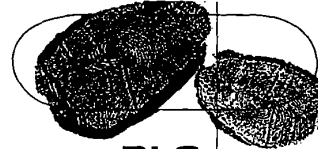

Til
Uddannelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

PLS

København den 1. december 2005

Kære Uddannelsesudvalg - Kopi af brev til Undervisningsminister Bertel Haarder

Ved det Åbne Samråd i Uddannelsesudvalget i går, efterlyste du en redegørelse for årsagen til at 2000 sortklædte pædagogstuderende begravede pædagogikken tirsdag. Det er med glæde, at jeg laver denne redegørelse til dig, for vores fælles mål om en ambitiøs reform af pædagoguddannelsen kommer tættere, når Undervisningsministeren er klar over, at vi studerende tager vores uddannelse og vores profession alvorligt.

Vi oplever, at pædagogikken har trange kår på vores uddannelse, når:

- Lovforslaget om en reform af pædagoguddannelse mangler ambitioner og visioner for at sætte uddannelsen kvalitetsmæssigt i verdensklasse.
 - Omlæggelsen af praktikkerne mangler, både økonomien bag og organiseringen af det uddannelsesmæssige udbytte. Studerende, der er del af normeringen, og derved udfylder en arbejdsværdi, mister praktikken som vigtig læringsmulighed.
 - Specialiseringsmodellen er ikke i overensstemmelse med de krav, som hverken uddannelse eller arbejdsmarked stiller til studerendes kompetencer. En så markant specialisering vil ikke gøre de studerende i stand til at se den personlige udvikling og professionen i en helhed, hvilket er en absolut central egenskab for en pædagog.
 - Vejledningsindsatsen er fraværende, både i forhold til projekter og i praktikken.
 - Aktivitets- og kulturfagene nedprioriteres, hvilket betyder en klar forringelse af vores pædagogiske arbejdsredskaber. Uden dette kan vi ikke skabe relationer og lave udviklende aktiviteter med børn og brugere - igen en grundlæggende del af professionen.
 - Optagelsessystemet vil fratage egnede studerende optagelse, fordi deres optagelse alene afhænger af det enkelte seminarium, og ikke er systematiseret, som i det afskaffede kvote 2-system.
 - Der fokuseres entydigt på førskoleområdet bl.a. i beskrivelsen af fagene, men det er kun en lille del af den pædagogiske profession.
- Gruppeeksaminerne afskaffes - uforståeligt, da vores profession bygger på det kollegiale samarbejde, og da denne evne skal udvikles gennem studiet. Den pædagogiske profession er funderet i arbejde i kollegiale grupper og kan ikke overleve, hvis pædagogerne ikke kan arbejde i grupper.

**PÆDAGOGSTUDERENDES
LANDSBAMMENSLUTNING**

BREDGADE 25 F. 3.
1260 KØBENHAVN K
TELEFON 3393 0911
FAX 3393 0922
pls@p-ls.dk
www.p-ls.dk

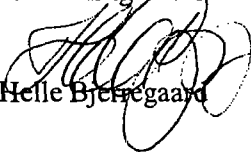
- Taxameteret er gennem de sidste år blevet kraftigt beskåret, hvilket betyder underviserfyringer og som konsekvens deraf mindre undervisning til den enkelte studerende med en ringere uddannelse som følge.
- Bekendtgørelsesændringen med hensyn til eksamens- og prøveregler er indført uden hensyntagen til de studerendes uddannelsesforløb, der er påbegyndt under forudsætning af, at fagene afsluttedes ved standpunktsbedømmelse. Det gør os hverken til dygtigere studerende eller mere kompetente pædagoger. Desuden ledsages ændringerne ikke af midler, og det betyder, at tiden går fra undervisning til afholdelse af prøver, som undervisningen ikke er tilrettelagt efter.
- Takstnedsættelsen på merit-uddannelsen betyder forringelser, som Ministeren indrømmede i går. Denne takstnedsættelse udmøntes enten ved at de studerende pålægges en væsentlig forøget egenbetaling eller ved at seminarieret inkluderer den i den daglige drift, hvilket betyder fyringer af undervisere, og derved formindskes undervisningsmængden og -kvaliteten for samtlige studerende på det berørte seminarium.

Desuden ser vi, at den pædagogiske profession er truet på følgende områder:

- Normeringen har aldrig været dårligere på daginstitutionerne, dagligdagen er præget af flere børn og færre voksne på samme plads, hvilket betyder mindre tid til den enkelte.
- Forøgede krav til udførelsen af pædagogisk arbejde er blevet indført uden tilførsel af midler, fx betyde de pædagogiske læreplaner, at pædagogerne skal bruge tiden til planlægning, og har mindre tid sammen med børnene. Det enkelte barn får mindre voksenkontakt, og pædagogerne har mindre mulighed for at identificere udsatte børn.
- Uddannelse af vejledere af studerende i praktik nedprioriteres af kommunerne, hvilket gør det umuligt at forsvare professionsbachelorelementet i pædagoguddannelsen, da en af hjørnestenene er, at vejledningen foretages af en med et højere uddannelsesstrin.

Af ovenstående årsager så vi os nødsaget til at gribe til kreative metoder for at få vores budskab igennem. Begravelsen af pædagogikken mødte bred opbakning fra undervisere, rektorer, fagforbund og ikke mindst viste det store fremmøde af studerende, at vi har nået over grænsen for, hvad der er rimeligt at forvente af pædagogstuderende under uddannelsen og af pædagogerne i professionen.

Med venlig hilsen

Helle Bjerrregaard

Formand for PLS - 4165 3040 / hbg@bupl.dk

Kopi til Uddannelsesudvalget.

Vedlagt: Høringssvar fra Pædagogstuderendes LandsSammenslutning til Forslag til Lov om uddannelsen til pædagog (professionsbachelor) nov. 2005.

**Høringssvar fra Pædagogstuderendes LandsSammenslutning - PLS - til
Forslag
til
Lov om uddannelsen til pædagog (professionsbachelor) nov. 2005**

PLS har modtaget forslaget til lov om uddannelsen til pædagog, og undres kraftigt over, at den tilbundsgående reform, som alle interessenter har efterspurgt, udebliver.

PLS må bestemt anbefale, at Undervisningsministeren trækker dette lovforslag, da det ikke indeholder de elementer, der kan kvalificere det som en egentlig reform. Rammerne om uddannelsen fastholdes stort set i sin nuværende form, samtidig med, at der stilles en række store krav til de studerendes udbytte. Denne inkonsekvens gør det umuligt at se sammenhængen mellem krav og rammer.

Hvis Undervisningsministeren vælger at fastholde lovforslaget, må vi kraftigt anbefale, at de politiske partier ikke stemmer for gennemførelsen af loven, da den vil medføre betydelige forringelser af uddannelsen, og derigennem betydelige forringelser af hele det pædagogiske arbejdsområde.

Pædagoguddannelsen skal fortsat være en generalistuddannelse, men PLS iagttager at der tages tydelige skridt hen i mod en meget specialiseret uddannelse. Specialiseringen kommer til udtryk gennem en tydelig ensretning af de studerendes uddannelse - de studerendes nuværende mangfoldighed og forskellighed sikrer, at den pædagogiske professions udvikling har den nødvendig bredde og mulighed for hurtig udvikling - og denne mangfoldighed mistes, når uddannelsen ensrettes. PLS må insistere på, at vi fastholder den brede, pædagogiske uddannelse som kan rumme samtlige målgrupper.

I overskrifter er PLS's væsentligste kritikpunkter:

- Den grundlæggende reform af uddannelsen mangler - der er alt for mange af de eksisterende problematikker, der ikke er stillet løsningsforslag til.
- Praktikkens mængde, udformning og finansiering er uændret. Et enigt Folketing anbefalede i Redegørelsesdebatten, at der skulle indføres SU-praktikker. Praktikken bør desuden forkortes og der bør laves tydelige beskrivelser af, hvordan de studerende kan opnå det fulde uddannelsesmæssige udbytte.
- Specialiseringsmodellen er ikke brugbar i forhold til det eksisterende arbejdsmarked, og set i sammenhæng med øvrige krav til de studerende, kommer der til at være en række alvorlige praktiske forhindringer.
- Fagrækken reformeres, hvilket i sig selv er ønskeligt, dog har PLS en vis bekymring overfor, at der ikke stilles krav til, hvor meget undervisning de studerende skal modtage i de enkelte fagområder. Besparelserne på seminarierne har hidtil ført til en stærkt formindsket undervisningsmængde for den enkelte studerende.
- Der fremgår flere bindinger mellem praktik og hhv. specialisering, tværfagligt element og bachelorprojektet, hvilket virker fuldkommen u gennemførligt med tanke på at man fastholder den lønnede praktik, og de krav dette forhold stiller til den studerende.
- Vejledningen på seminariet i forbindelse med projekter og undervisning i det hele taget glimrer ved sit fravær - PLS anser den personlige vejledning som en grundlæggende metode til at fastlægge professionelle værdier - de værdier som skal videregives til børn og brugere, hvorfor den skal fastlægges med tydelige krav til form og mængde.
- Nu, hvor kvote 2-optaget er afskaffet, ser PLS med beklagelse at stadig færre studerende med anden erfaring end en gymnasial baggrund optages. Dette betyder at de studerendes

mangfoldighed fremover ikke vil kunne matche mangfoldigheden i den bredere og bredere pædagogiske profession.

PLS har følgende specifikke kommentarer:

§ 5. Grundlæggende er PLS enige i, at der er behov for en ny **fagrække** med færre faglige elementer. En ny fagrække bør dog ikke indføres på bekostning af de eksisterende fags elementer og timetal. For eksempel ønsker PLS kraftigt, at *Socialfag* og *Kommunikation, Organisation og Ledelse* bliver en betydelig del af *Individ, institution og samfund*.

Den foreslåede fagrække er næsten identisk med den foreslåede af BUPL, KL, SL og Rektorerne, og den indeholder en tydelig prioritering af pædagogik, hvilket begejstrer os betydeligt. Det er dog ikke tydeligt, i hvor høj grad, pædagogik er blevet et decideret hovedfag.

Med hensyn til fordelingen af ECTS-points til fagene iagttager PLS en forsømmelse. Vi finder det yderst vigtigt, at fagenes indhold og derved ECTS-points formuleres tydeligt, så uddannelsens kerne genkendes. I den forbindelse skal det ligeledes anføres, at CKF'erne bør udarbejdes i et samarbejde med uddannelsens interessenter, så man får den bedst mulige formulering og relevans med virkelighedens krav til pædagogstuderende. PLS ser gerne, at der stilles krav til et timetalsminimum i de enkelte fag, da vi ser at denne mangel skaber store forskelligheder på seminariernes udbud.

Vedrørende *Pædagogik* skal erindres om, at der er tale om pædagogik som praktisk redskab, og ikke en bevidstløs læsning af diverse teoretikere.

Særligt om *Dansk, kultur og kommunikation* må vi undre os over, at beskrivelsen af faget er ufærdig, idet der udelukkede fokuseres på dansk, som vi kender det i dag og at fagets to andre elementer ikke berøres. Dansk som element i pædagoguddannelsen er langt mere end sprogstimulering og udarbejdelse af pædagogiske læreplaner. Dansk indeholder endvidere elementer af computerbrug, historiefortælling, formidling til sprogløse mennesker og er derfor mere et kulturformidlende fag end dansk, som det kendes fra folkeskolen. Det er med andre ord endnu et redskab til at nå børn og brugere og skabe relationer. Derfor er det skudt forbi målet at se det ensidigt som redskab til sprogstimulering af små børn. Kommunikation er i sig selv et centralt redskab, for de studerendes kommunikationsformåen er central for udførelsen af pædagogisk arbejde, fx forældresamarbejde og underretninger om børns mistrivsel. Slutteligt om det faktum, at *Dansk* er taget ud af rækken af *Aktivitets- og kulturfag*, må vi indvende, at det kun er et af mange redskaber, vi benytter os af som pædagoger, og at det i sig selv ikke berettiger til en særstatus. *Dansk* skal fortsat være en del af *Aktivitets- og kulturfag-rækken*.

Særligt om faget *Individ, institution og samfund* skal nævnes, at det er af yderste vigtighed, at fagets vægtning af de tidligere fag *Socialfag* og *Kommunikation, organisation og ledelse* prioriteres, især da 1/5 af alle pædagoger kommer til at fungere som ledere.

Om den nye opfindelse, *Liniefaget* kan det undre PLS, at man vælger en betegnelse, der er kendt fra læreruddannelsen, og derfor nemt kan forveksles, på trods af, at der er tale om to vidt forskellige indhold på de to uddannelser. PLS foreslår i stedet at det kaldes *Aktivitetsfag*. Vi går ud fra, at de studerende får mulighed for en kvalificeret introduktion af alle tre fag i løbet af 1. år, og at man først derefter vælger fordybelse. Introduktionen skal garantere, at det undgås, at man skal ændre studieforløb, for den sikrer en viden om fagets indhold - især da fagene adskiller sig væsentligt fra tilsvarende fag på grund- og ungdomsuddannelser. En praktisk bekymring er,

hvordan de studerende skal vælge - skal 1/3 af årgangen vælge hvert af de tre fag, eller bliver det udelukkende efter interesse?

PLS ønsker desuden at det enkelte seminarium fastholdes muligheden for, at der kan laves specielle liniefag, fx Natur og bevægelse, da de i lovforslaget fremsatte liniefag kan være begrænsende for de studerendes mulighed for at se den uddannelsesmæssige helhed.

Aktivitetsfagene bør prioriteres kraftigt vedrørende ECTS-point, da de indeholder hele tilgangen til udførelsen af den pædagogiske profession. Uden dem, ville det være umuligt at skabe relationer til børn og brugere.

§ 6 om **specialiseringen** i et arbejds-, funktions-, eller fagområde er et vanskeligt kapitel. Den forslåede metode til at opnå den anbefalede fordybelse er vi decideret imod.

Uddannelsen er en generalistuddannelse og kvalificerer som sådan til hele det pædagogiske arbejdsfelt. For det første er det umuligt at opdele arbejdsmarkedets behov så snævert, som der lægges op til. I en børnehave kommer man ud for at skulle beskæftige sig med problematikker, der normalt er knyttet til det socialpædagogiske område, ligesom det modsatte er tilfældet - rummelighedsdebatten er et tydeligt udtryk for denne tendens.

For det andet er vi bekymrede for, om man som uddannet pædagog vil kunne opleve at blive diskvalificeret indenfor andre specialiseringsområder end det, man har valgt på seminariet. Det er hverken forventeligt eller ønskeligt at arbejdskraften tvinges til at blive indenfor det enkelte område. Valgfriheden hænger ikke sammen med jobfriheden, og derfor kan PLS blive bekymrede for fremtidens arbejdsløshed. Arbejdsmarkedets udvikling vil blive mere tydelig i kraft af, at kommunalreformen træder i kraft. Reformen af pædagoguddannelsen i 1992 var netop udtryk for, at den strenge opdeling af det pædagogiske arbejdsfelt var u hensigtsmæssig. PLS er bange for, at generalistuddannelsen udvaskes i et forsøg på at tilpasse sig arbejdsmarkedets skiftende og uforudsigelige behov. Desuden undres PLS over, at den samme Undervisningsminister, der i 1992 indførte generalistuddannelsen, i dag vil specialisere den, og på denne måde udviske professionens omstillingsparathed.

Den nødvendige fordybelse bør i stedet ske som fordybelse i et pædagogisk tema, metode eller værktøj, som det vil være muligt at overføre til alle dele af den pædagogiske profession. Når PLS på denne måde går ind for en fordybelse og ikke en specialisering, er det med baggrund i en betragtning om, at en specialisering entydigt tager udgangspunkt i et arbejdsfelt, hvor en fordybelse ser hele professionen og tager udgangspunkt i hele målgruppen. Netop denne helhedsbetragtning er af yderste vigtighed i den pædagogiske profession, hvor grundlaget for udførelsen af professionen ligger i at kunne se det hele menneske.

Af praktiske forhindringer iagttaget vi, at studerende har en naturlig interesse for det specielle og anderledes, hvorfor det kan betvivles, om der ville være nok studerende, der vælger *Børn og unge*. Denne tendens vil naturligvis kunne ses direkte på søgningen til beskæftigelse på det normalpædagogiske område, hvilket ikke er ønskeligt.

PLS ønsker, at fordybelsesperioden får en varighed af et semesters undervisning, og at den placeres sent i uddannelsen, fx på 5. semester. Således har den studerende opnået en teoretisk og praktisk base for at foretage sit valg - især når dette forløb skal kobles til praktikken.

§ 7 om det **tværfaglige element** modtager PLS med stor glæde. Vi har længe set muligheder i et formaliseret samarbejde med andre MVU'er, og vi ser det som en styrkelse af vores pædagog-

faglighed, at vi lærer andre fagligheder at kende. Det skal dog indvendes, at det er yderst vigtigt, at dette samarbejde sker i den sidste del af uddannelsen, således at den opnåede sikkerhed i egen faglighed danner grundlag for udvekslingen af erfaringer. Hvis samarbejdet sker for tidligt, vil vi ikke være i stand til på optimal vis at kunne samarbejde. Det står ikke klart, hvilket omfang dette forløb skal have, og det gør det yderst vanskeligt at komme med konkrete kommentarer.

Uddannelsernes forskellighed kan i visse tilfælde spænde ben for de gode intentioner, men vi forventer, at der skabes mulighed for samarbejde med flere MVU'er. Vi ser lovende muligheder i fx sygeplejerskeuddannelsen, læreruddannelsen og socialrådgiveruddannelsen. Disse MVU'er deler arbejdsområder, især i kraft af et stadig større pædagogisk arbejdsfelt - ældreplejen, psykiatrien og misbrugere er nogle af de nyere målgrupper, som deles professionerne imellem.

§ 8 om **praktikuddannelsen** er vel at definere som kernen i lovforslaget. Det er at største vigtighed at pointere, at PLS ser den manglende omlægning af praktikkerne som yderst problematisk og kritisabel.

PLS mangler at praktikmængden forkortes til et år, at finansieringen omlægges til SU, og at arbejdsværdien fjernes, så de studerende kommer udenfor personalenormeringen. Disse tre tiltag er af samtlige interessenter påpeget som absolut nødvendige for at praktikkens uddannelsesmæssige udbytte kan komme i første række - og derfor undres vi over, at der ingen ændringer af betydning er foretaget med hensyn til praktikken.

Uddannelsesplan og praktikuddannelsesplan er begge allerede eksisterende i de fleste seminariers studieordninger, så at det føres ind i loven er glædeligt, men kan ikke betegnes som at være et betydeligt tiltag af betydning for praktikkens værdi. (PLS mangler dog en klar definition af Lovforslagets intentioner med de to elementer - med hensyn til forskellen i indhold, ansvar for og formål med begge dele.) Endvidere skal det understreges at PLS ikke ønsker at disse planer skal sættes i stedet for vejledning. Vejledning er og bliver den metode, der på bedst mulig vis kan sætte spørgsmålstegn ved den studerendes praksis. Det er i denne dialog den studerende udvikler sig en reflekterende praktiker.

Indledende i § 8 står der at "Praktikuddannelsen tilrettelægges... med henblik på, at den studerende tilegner sig kompetencer, der danner et fagligt grundlag for erhvervsmæssig beskæftigelse." I denne formålsbeskrivelse af praktikken mangler der tydeligt flere elementer, fx at der skal skabes en kobling mellem den opnåede viden på seminariet og i praktikken. Desuden mangler vægningen af, at vi uddannes til professionsbachelor, og at det netop er praktikken, der er vores "adelsmærke" - som MVU-rådet udtrykte det på sin fokusdag 2005. Praktikkerne er nemlig ikke arbejdsprøvning, men en metode at udvikle den studerendes forståelse af den pædagogiske profession i samspil med den del af uddannelsen, der foregår på seminariet.

Disse mangler virker uforståelige for PLS, da der adskillige andre steder i lovforslaget står beskrevet, at praktikkerne skal hænge tæt sammen med bachelorprojekt, specialisering og det tværfaglige element. Hvis lovens intention med praktikkerne udelukkende er erhvervsmæssig, så er det yderst vanskeligt at se, hvordan det hænger sammen med de førnævnte krav til praktikernes indhold. Og kan praktikkens nuværende organisering overhovedet passe til kravene i en mellemlang videregående professionsbacheloruddannelse? Det er fuldstændige forfejlet og mangel på respekt for de pædagogstuderende og det pædagogiske felt generelt, når Undervisningsministeriet vælger at sætte målet for praktikken som værende arbejdsprøvning, og ikke tilgodeser og prioriterer praktikken som et led i den studerendes uddannelse.

Om arbejdsværdien er det nødvendigt, at det klart fremgår, hvorvidt det gælder for alle praktikker, eller om det kun er de lønede. I lovforslaget står der nemlig: "De studerende vil derfor fortsat have en arbejdsmæssig værdi" uden nærmere specifikation, og dette må bero på en fejl. Som udgangspunkt er vi ikke interesserede i arbejdsværdi, da den naturligt mindsker vores uddannelsesmæssige udbytte. At "arbejdsfunktionerne skal ligge på linie med det uddannede personale", må også bero på en misforståelse, for så ser man bort fra, at de studerende er i praktik som en del af uddannelsen - og altså ikke er færdiguddannede. Vi hverken kan eller skal være i stand til at udføre den pædagogiske profession på niveau med det uddannede personale.

De øgede krav til forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af praktikkerne ser PLS som et positivt tiltag, dog ønsker vi det tydeliggjort, hvilke ressourcer seminarierne og praktikstederne tilføjes, da det ikke er sandsynligt, at seminarierne kan leve op til kravene. Der spares på nuværende tidspunkt voldsomt på forberedelse, efterbearbejdning og teori-indkald, og denne tendens skal brydes. PLS ser det glædeligt, at den allerede eksisterende optimale praksis på denne måde bliver lovmæssigt fastlagt.

Der er desuden en række uklare punkter, som blandt andet er spørgsmålet om vejledning. Det vil være stærkt ønskeligt, at der blev lovgivet om vejledningsmængden, for således bliver vores retssikkerhed styrket. PLS anbefaler minimum 1 times vejledning om ugen, vejledning der vel at mærke foregår systematiseret og med udgangspunkt i de opstillede mål. I dag ser vi desværre ofte, at der ikke gives den nødvendige vejledning, da det ikke er lovmæssigt defineret. Et lovkrav om uddannelse af vejlederne er ligeledes ønskeligt, da vi oplever at vejlederne ikke er parate til opgaven.

Praktikuddannelsesplanen skal "... være et væsentligt redskab i tilrettelæggelsesarbejdet (af praktikken)" - i den forbindelse er det betydeligt at få indført, hvordan Praktikuddannelsesplanen skal komplementere vejledningen, og i hvilken grad det skal udarbejdes alene af den studerende.

Et andet vigtige punkt er, at teori-indkaldenes indhold bedes specificeret, så de har en reel uddannelsesmæssig værdi. I dag er det en kendt situation, at der ikke investeres i indkaldene fra seminariernes side, så det tenderer opbevaring og derfor nedprioriteres af de studerende. PLS opfordrer derfor til, at man stiller krav til indholdet og undervisningsmængden i indkaldene. Lovforslaget beskriver, at der skal være to ugers indkald i løbet af den samlede praktikperiode. Dette må være en fejl, for i dag har vi i løbet af den samlede periode på 15 måneder 5 ugers indkald, og dette ønskes videreført, da det er på indkaldene, at koblingen mellem teorien og den oplevede praksis tydeliggøres.

Tilvejebringelsen af praktikpladser ændres væsentligt i kraft af kommunalreformen, og PLS ser det som en åbenlys mulighed for at forbedre de studerendes muligheder for valg af praktikpladser. Vi har nemlig brug for flere pladser at vælge imellem, en problematik, som bliver særligt vedkommende, når praktikken fremover skal ses i tættere sammenhæng med både specialisering og bachelorprojekt. Der er især stor mangel på specialpædagogiske praktikpladser, og dette problem bliver ikke mindre fremover, især når PLS må gå ud fra, at man stadig skal have praktik med tre forskellige brugergrupper. I dag er dette et krav, hvilket PLS gerne ser udvidet til, at man i de to lange praktikker skal have henholdsvis en normal- og en specialpædagogisk praktik. På denne måde bevares generalistaspektet, og det kræves af de studerende, at de udfordrer deres kendte praksis. PLS foreslår derfor at praktikfordelingen sker i Regionale udvalg, da der i dag hersker en vis konkurrence seminarierne imellem, og vi er derfor betænkelige, om denne konkurrence kommer til at koste ifht. uddannelsens kvalitet. Der bør under alle omstændigheder være krav der sikrer, at uegnede praktikpladser fjernes fra puljen af pladser. Som den sidste kommentar angående manglen på praktikpladser, er det værd at tilføje, at denne mangel givetvis

vil forsvinde helt med indførslen af SU-finansierede praktikker, hvor den studerende er udenfor personalenormeringen. I dag er der ingen problemer med at finde mangeartede og udfordrende praktikpladser til Øvelsespraktikken, som netop opfylder disse betingelser.

Optagelsestallet bør fastsættes, ikke kun af de nævnte parter, men i tæt samarbejde med seminarier, studerende og de uddannede pædagogers organisationer.

I bemærkningerne nævnes der et midtvejsmøde. Det er ikke klart, hvorvidt der er tale om det møde, der i dag senest skal afholdes efter 2/3 af praktikken (§7 stk. 6 i BEK 930). Hvis de er identiske, skal dette præciseres, og i forhold til de studerendes retssikkerhed skal det anføres, hvordan proceduren vil være, for at hhv. bestå og ikke bestå praktikken. PLS finder det ikke hensigtsmæssigt, at man allerede halvvejs endeligt vurderes. Der bør være mulighed for at yde en indsats og at forbedre sig.

Flere og flere studerende benytter sig af muligheden for at tage i Udlandspraktik, og derigennem muligheden for at se den danske pædagogiske praksis udefra. Denne mulighed skal bevares, så PLS indstiller på det kraftigste til, at det ikke kun bliver ved tanken.

En af de store bekymringer PLS har i henhold til en ny pædagoguddannelse er de studerendes retssikkerhed. For at sikre at de studerende, der bliver vurderet betænkelige i deres praktikker gennemfører deres studie, blive undervisningsministeriet nødt til at sikre at de studerende kan fortsætte på deres forestående semester, trods det, at der endnu ikke er fundet en afgørende om, hvorvidt den studerende skal tage sin praktik om.

§ 9 om professionsbachelorprojektet modtages af PLS positivt, da vi ser stor fornuft i, at det placeres på 7. semester, og at det muliggør samtænkning med praktikken. Dette giver dog også årsag til nogen bekymring, for det stiller særlige krav til vejledningen på praktikken, og det ser vi ikke kan lade sig gøre med de økonomiske ressourcer seminarierne har til rådighed i dag. Der er alt for få vejledere med den særlig praktikvejlederuddannelse, og desuden besværliggør vores arbejdsværdi den fornødne tid til fordybelse. PLS håber, at reglerne bliver som i dag, hvor vi har mulighed for at skrive projektet sammen i mindre grupper, men at vi skal gå til eksamen alene. Hele uddannelsen lægger op til det vigtige kollegiale samarbejde, og derved bliver bachelorprojektet en vigtig del af denne forberedelse.

§ 10 giver anledning til en del kommentarer, da det skrevne ikke giver klare svar på lovens intentioner.

Til § 10 nr. 2: Det er af største betydning for os, at der sker en inddragelse af ansøgernes **realkompetencer**. Derfor er det med begejstring at vi iagttager at realkompetencevurderingen inddrages i bemærkningerne til loven, da det er af største betydning for de studerende, at de afspejler en vis mangfoldighed, både i forhold til fordelingen af arbejdskraft på det fremtidige arbejdsfelt og af hensyn til de studerendes gensidige udbytte af undervisningen på seminarierne. Desuden skal det nævnes, at vi ser en stor mulighed i anvendelsen af optagelsessamtaler, ikke blot for dispendanter, men også for ansøgere med det nødvendige gennemsnit. En sådan samtale vil belyse ansøgerens modenhed, kvalifikationer, studieparathed og desuden mindske frafaldet.

Generelt er PLS frustrerede og betænkelige ved, at en stadig større del af de optagne skal have en boglig baggrund, da der på de pædagogiske uddannelser bør lægges vægt på motivation, kvalifikationer og personlige egenskaber. PLS går ind for, at alle får mulighed for at blive optagede på en uddannelse, og således skal mulighederne for optagelse forbedres i stedet for forringes.

Til § 10 nr. 3: PLS mangler i denne sammenhæng en præcisering af forskellen mellem **deltagelses- og mødepligt**. Det er uklart, da der nævnes, at der vil være mødepligt, når undervisningen kræver flere studerendes samtidige tilstedeværelse. Vi mangler en definition af deltagelsespligt, da dette er et nyt begreb, ligesom PLS mangler eksempler på, hvordan det skal håndhæves og eksempler på konsekvenserne af manglende deltagelse. Desuden ser PLS med bekymring på valget af ordet "pligt" da mennesker under uddannelse er medansvarlige for egen læring, men det skal vel at mærke ske i samarbejde med de øvrige studerende, undervisere og ledelse. Derfor mener PLS at deltagelses- og mødepligten skal afskaffes.

I forbindelse med praktikken anføres det, at "der vil blive fastsat regler om mødepligt i praktiken...", hvilket udelukkende må gælde for den ulønnede praktik. Som studerende i lønnet praktik er man omfattet af de almindelige arbejdsmarkedsmæssige regler om fremmøde og ellers vil de studerende komme i alvorlige problemer i forbindelse med fx ansættelsesbrev og almindelig retssikkerhed i de lønnede praktikker.

"De studerende forudsættes at tage ansvar for deres studium..." modsiger klart at der skal være tale om både deltagelses- og mødepligt. Med formuleringerne sættes på den ene side krav om at vi er studerende med medansvar for egen læring, og på den anden side tages ansvaret fra os ved at håndhæve deltagelses- og mødepligt. Voksne mennesker på en videregående uddannelse har ikke brug for pligt, især ikke nu, hvor der med ændringen af Bekendtgørelsen mht. Eksamens- og prøvereglerne regelsættes om, at vi skal til enten eksamen eller prøve i samtlige fag. Med denne indførelse bortfalder årsagen til møde- og deltagelsespligt fuldkommen.

Til § 10 nr.4: PLS forstår, at man ser **prøver og eksaminer** som et nødvendigt onde. PLS ønsker i stedet, at der for at sikre den bedst mulige uddannelse skal sikres vejledning for den enkelte studerende. Indgangs-, gennemførsels- og afslutningsvejledning vil sikre at den studerende får det optimale udbytte af uddannelsen, og bliver vejledt i forhold til valg af praktikplads, projekter og fordybelsesperioder. Den enkeltes uddannelsesmæssige udvikling vil således komme i centrum, og der vil desuden komme det ekstra udbytte, at det vil være nemmere at vejlede de studerende, der har valgt den forkerte uddannelse, ud af uddannelsen. Således vil de kunne foretage et hurtigt studieskift, og det vil komme alle til gavn. Karaktererne som bedømmelsesmetode bør afskaffes. Og erstattes med skriftlige udtalelser, som den studerende kan benytte som redskab i den uddannelsesmæssige og professionelle progression.

Særligt om 1. årsprøven må den have indsneget sig som eksisterende ved en fejl, da den blev afskaffet med ændringerne af Bekendtgørelsen mht. Eksamens- og prøveregler.

PLS iagttager desværre, at gruppeeksaminer er fuldkomment fraværende i lovforslaget. Dette er yderst beklageligt, da det er nødvendigt for de studerende at de i løbet af uddannelsen benytter sig af de arbejdsformer, som anvendes af professionen. Det er vanskeligt at forestille sig, hvordan en pædagogstuderende skal kunne gå op i fx Udtryk, musik og drama alene. PLS forestiller sig, at en løsning kan være, at vi - som beskrevet i mange seminarieres studieordninger i dag - kan fremlægge i hold, og eksamineres enkeltvis.

Til § 10 nr. 6: Med hensyn til muligheder for klager, er det vigtigt for de studerendes retssikkerhed, at der er mulighed for at medtage en bisidder til eventuelle klagesamtaler. I dag er det op til det enkelte seminarium at tillade det, hvor det burde være en centralt bestemt rettighed for den studerende.